

CABINET CYNGOR GWYNEDD

Adroddiad i gyfarfod Cabinet Cyngor Gwynedd

Dyddiad:	17 Ionawr 2017
Teitl yr Eitem:	Adroddiad Perfformiad y Dirprwy Arweinydd
Pwrpas:	Derbyn a nodi'r wybodaeth yn yr adroddiad
Aelod Cabinet:	Y Cyngorydd Dyfrig Siencyn
Swyddog Cyswllt:	Dilwyn Williams, Prif Weithredwr

1. CYFLWYNIAD

- 1.1 Pwrpas yr adroddiad yma yw diweddarau fy nghyd aelodau ar yr hyn sydd wedi digwydd yn y meysydd yr wyf yn gyfrifol amdanynt fel Dirprwy Arweinydd. Bydd hyn yn cynnwys amlinellu'r hyn sydd wedi digwydd yn erbyn addewidion y Cynllun Strategol; lle mae'r mesurau perfformiad arni; a'r diweddaraf o ran cynlluniau arbedion a thoriadau.
- 1.2 Byddwn yn eich atgoffa fod yr holl faterion eisoes wedi bod yn destun trafodaeth ac wedi eu craffu mewn cyfarfodydd o'r Timau Rheoli perthnasol (oedd hefyd ar gyfer y cylch yma fel arbrawf yn cynnwys cynrychiolaeth o'r Pwyllgor Craffu) a'r Tîm Arweinyddiaeth.
- 1.3 Yn gyffredinol rwy'n hapus gyda chynnydd prosiectau'r Cynllun Strategol a'r mesurau perfformiad yr wyf yn gyfrifol amdanynt.

Cyswllt:
01286 679868
01286 679490

cabinet@gwynedd.llyw.cymru

2 Y PENDERFYNIAD A GEISIR

2.1 Derbyn a nodi'r wybodaeth yn yr adroddiad

3 Y RHESWM DROS YR ANGEN AM BENDERFYNIAD

3.1 Er mwyn sicrhau rheoli perfformiad effeithiol.

4. PROSIECTAU'R CYNLLUN STRATEGOL

Y Gymraeg

4.1. I1 Cymunedau yn hyrwyddo'r Gymraeg - Hyrwyddo'r Gymraeg drwy gefnogi a grymuso pedair cymuned gan gynorthwyo trigolion i gynnal asesiad o sefyllfa'r Gymraeg yn y gymuned er mwyn cryfhau statws a defnydd yr iaith.

Cynnydd y Prosiect

4.1.1 Mae'r prosiect yn dal i fynd yn ei flaen o fewn cymunedau Bangor, Dolgellau a Phorthmadog Pwllheli a cheir crynodeb o'r prif weithgareddau isod. Fe'ch atgoffir fod y rhaglen waith ar gyfer y prosiect wedi ei chyd gytuno gyda Llywodraeth Cymru sy'n cyllido'r gwaith trwy Hunaniaith.

4.1.2 Bangor

- Cynhaliwyd lansiad swyddogol Popdy a'r Fenter gydag Alun Davies AC ac oddeutu 40 o westeion yn bresennol ar 14 Hydref 2016. Yn ogystal, cynhaliwyd Diwrnod Agored llwyddiannus ar 15 Hydref 2016 i gyd-fynd â Diwrnod Shwmae/ Su'mae gydag arlwy amrywiol i blant ac oedolion.
- Ar 12 Hydref 2016, cynhaliwyd gweithdy i ddarparwyr gofal iechyd cychwynnol Bangor (Meddygfeydd, Deintyddfeydd, Fferyllfeydd ac Optegfeydd). Y bwriad oedd i gymell mwy o ddarparwyr i gynllunio a darparu gwasanaethau i gleifion yn y Gymraeg a bydd y rhai sydd â diddordeb datblygu eu darpariaeth ymhellach yn cael eu cynnwys o dan brosiect Cymreigio busnesau Bangor.
- Mae 5 o sesiynau wedi eu cynnal efo 45 o ddisgyblion Chweched isaf Ysgol Tryfan gyda'r nod o gynyddu'r defnydd cymdeithasol o'r Gymraeg trwy'r Ysgol.

4.1.3 Dolgellau

- Mae Mudiad Adloniant Dolgellau wedi ethol 6 aelod newydd er mwyn sicrhau parhad y gweithgareddau a chyn y Nadolig bwriedir cynnal Disgo ar gyfer pobl ifanc o dan 18 a Bingo Nadolig ar gyfer y gymuned gyfan.
- Er mwyn dathlu diwrnod Shwmae Sumae fe gynhaliwyd Taith Dyws a Noson Cawl a Chân a fynychwyd gan 46 o bobl.
- Mae *lanyards* dysgwyr ac arwyddion Agor/Cau wedi eu rhannu i fusnesau lleol. Yn ogystal mae rhywfaint o waith cynllunio wedi ei wneud i edrych i hyrwyddo Dolgellau fel cyrchfan rhamantus yn ystod cyfnod Santes Dwynwen a Sant Ffolant ddiwedd Ionawr/dechrau Chwefror.

4.1.4 Porthmadog/Pwllheli

- Cynhaliwyd sesiwn ymwybyddiaeth iaith gydag aelodau HIP (Hwyl Ieuencid Capel y Porth) ar 30 Medi 2016.
- Mae cyswllt wedi ei wneud gydag aelodau Clwb Pêl Droed Pwllheli a threfniadau wedi eu gwneud i gynnal gig Cymraeg ar y 2 Rhagfyr ym mwyty Pontoon, Pwllheli gan dargedu cynulleidfa na fyddai'n arfer mynychu digwyddiadau cymunedol Cymraeg.

- Bydd cystadleuaeth ffenest siop yn cael ei chynnal ar gyfer nodi Dydd Santes Dwynwen gyda grŵp Caru Port.

4.2 I2 - Y Gymraeg a'r gwasanaethau cyhoeddus – Cynorthwyo sefydliadau cyhoeddus i gynyddu a gwella eu darpariaeth o wasanaethau dwyieithog i drigolion Gwynedd fel eu bod yn gallu defnyddio'r Gymraeg yn naturiol. Drwy gydweithio gyda'r Bwrdd Gwasanaethau Lleol bydd modd gosod safonau cyson ac eglur, a gweithredu ar y cyd ar gynlluniau fydd yn gwella profiad y defnyddiwr.

Cynnydd y Prosiect

- 4.2.1 Cyflwynwyd diweddariad ar y prosiect i'r Bwrdd Gwasanaethau Lleol ym mis Medi a derbyniwyd rhywfaint o arweiniad cychwynnol ar lefel yr uchelgais ar gyfer y prosiect.
- 4.2.2 Cynhaliwyd cyfarfod gydag Uwch Swyddogion o'r gwahanol sefydliadau ar y 21 o Hydref lle cytunwyd y byddai pob corff yn darparu papur cryno iawn yn asesu eu sefydliad yn erbyn y dyhead o gael y cyswllt cyntaf i unrhyw ddinesydd trwy gyfrwng y Gymraeg gan adrodd yn ôl erbyn diwedd Tachwedd.
- 4.2.3 Gofynnwyd hefyd i'r swyddogion hyn i ddiweddarau eu cynrychiolwyr ar y Bwrdd Gwasanaethau Lleol o'r gwaith fel eu bod yn gallu cynnal trafodaeth o fewn y Bwrdd am lefel yr uchelgais ar gyfer y prosiect.

4.3 I3 Pobl ifanc yn defnyddio'r Gymraeg yn gymdeithasol - Sefydlu gwaelodlin a mesur cynnydd yn nefnydd cymdeithasol o'r Gymraeg gyda phobl ifanc.

Cynnydd y Prosiect

- 4.3.1 Mae'r cynllun gweithredu drafft wedi'i llunio ar gyfer y prosiect, ac yn cael ei drafod gydag amryw rhanddeiliad yn cynnwys Penaethiaid, Cyd-gysylltwyr Iaith ac Aelodau o Weithgor Siarter Iaith. Rwyf yn awr yn aelod o Weithgor y Siarter Iaith ac wedi mynychu dau gyfarfod.
- 4.3.2 Mae 70% o'r Ysgolion Cynradd wedi cyrraedd y safon aur a 30% wedi cyrraedd yr arian. Bydd y Cyd-gysylltwyr iaith yn rhannu arferion da ac yn cyfeirio at Ysgolion llwyddiannus. Mae 10 Ysgol lefel arian wedi eu targedu ac wedi derbyn gwybodaeth ynghylch y gweithgareddau a'r syniadau sydd wedi bod yn effeithiol wrth ateb gofynion y wobr aur a'r gobaiith yw y bydd canran uchel o'r ysgolion hyn yn derbyn achrediad y wobr aur ar ddiwedd y flwyddyn addysgol.
- 4.3.3 Yn yr Uwchradd byddwn yn casglu gwybodaeth ynghylch y defnydd cymdeithasol o'r Gymraeg ymysg disgyblion Blynnyddoedd 7 ac 8 o hyn tan ddechrau'r flwyddyn.

4.4 I4 Awdit o sefyllfa'r Gymraeg yng Nghyngor Gwynedd - Byddwn yn:

- i) Ystyried llwyddiant y Cyngor i normaleiddio'r Gymraeg drwy ei adrannau a'r gwasanaethau a ddarperir i drigolion y sir.**
- ii) Cyflawni gwaith ymchwil er mwyn canfod a chadarnhau i ba raddau y mae'r Cyngor yn mynd gam ymhellach ac yn llwyddo i fanteisio ar bob cyfle i hyrwyddo'r Gymraeg drwy gyfrwng y gwasanaethau rydym yn eu darparu i drigolion y sir.**

Cynnydd y Prosiect

- 4.4.1 Rwyf wedi cwrdd â Phenathiaid yr Adrannau blaenoriaeth (Ymgynghoriaeth Gwynedd, Economi a Chymuned ac Oedolion, Iechyd a Llesiant) ac mae

camau gweithredu cychwynnol wedi eu cytuno. Rhagwelir y bydd camau gweithredu pendant gyda deilliannau yn eu lle erbyn y Nadolig a byddaf yn eich diweddarau ohonynt yn fy adroddiad nesaf.

- 4.4.2 O safbwynt ymyraethau mwy cyffredinol ar draws y Cyngor, mae'r e-fodiwl ymwybyddiaeth iaith bellach yn cael ei dreialu, yn barod ar gyfer ei lansio, a bydd yn cael ei ddefnyddio gyda staff yr Adrannau blaenoriaeth fel paratoad allweddol i'r sesiynau wyneb yn wyneb.
- 4.4.3 Mae trafodaethau wedi eu cynnal gyda'r Rheolwr sy'n gyfrifol am Siopau Gwynedd a Galw Gwynedd ynghylch y posibilrwydd o hyrwyddo'r ffaith fod y Gymraeg yn iaith weithredol o fewn y Cyngor ac er mwyn sefydlu trefn lle cyferchir ac y dechreuir pob sgwrs gyda chwsmeriaid y n y Gymraeg. Rwy'n aros am ddadansoddiad bras o'r sefyllfa bresennol a'r cyfleon sy'n bodoli a byddaf yn eich diweddarau yn yr adroddiad nesaf.

Cyngor Effeithiol ac Effeithlon

- 4.5 **C3 Ymgysylltu - Pwrpas y prosiect hwn yw gwella ymgysylltu ar draws y Cyngor.**

Erbyn diwedd Mawrth 2017, bydd y prosiect yma wedi sicrhau bod Strategaeth Ymgysylltu yn cael ei gweithredu ac yn cynnwys cyfres o weithgareddau i wella ymgysylltu ar draws y Cyngor.

- 4.5.1 Fel yr ydych yn ymwybodol mae'r gwaith i ddiweddarau'r "log ymgysylltu" wedi digwydd yn ystod yr wythnosau diwethaf ac mae 85 o brosiectau lefel uchel wedi eu hadnabod fydd angen cefnogaeth yr Uned Gyfathrebu. Cyflwynwyd copi o'r log hyn i'r Grŵp Ymgysylltu Corfforaethol ar y 28ain o Fedi ac i'r Tim Arweinyddiaeth ar y 18 Hydref. Bydd ystyriaeth yn cael ei roi i'r gwaith ymgysylltu ar y prosiectau hyn yn ystod y cyfarfodydd herio perfformiad o hyn ymlaen.
- 4.5.2 Fel y nodais yn yr adroddiad diwethaf cynhaliwyd **Arolwg Cyhoeddus** a'r **Arolwg Panel Trigolion** yn ystod Haf 2016. Derbyniwyd 1,114 o ymatebion i'r Arolwg Cyhoeddus tra derbyniwyd 520 o ymatebion i'r Arolwg Panel Trigolion sy'n ddirwyriad o'r 701 a ymatebodd yn Hydref 2015.
- 4.5.3 Mae'n bosibl bod y Panel Trigolion yn dod i ddiwedd ei oes yn ei ffurf bresennol ac o ganlyniad mae bwriad i adolygu'r ffyrdd y mae'n gweithredu yn fuan yn 2017.
- 4.5.4 Bydd y canlyniadau manwl y ddau arolwg yn cael eu cyflwyno i'r Grŵp Ymgysylltu Corfforaethol ym mis Rhagfyr a byddaf yn ein diweddarau o'r canfyddiadau yn yr adroddiad nesaf.

- 4.6 **C4 Gweithredu cyfundrefn berfformiad - Pwrpas y prosiect hwn fydd datblygu a gweithredu cyfundrefn berfformiad newydd. Bydd y gyfundrefn yn sicrhau fod timau gwasanaeth yn mesur yr hyn sy'n bwysig i bobl Gwynedd, a defnyddir y mesurau hynny i wella perfformiad.**

Bydd y drefn adrodd ar hynny yn ychwanegu gwerth drwy ddal gwasanaethau yn atebol.

- 4.6.1 Cynhaliwyd peilot o'r Hyfforddiant Modiwl Perfformiad ar yr 2il o Dachwedd gyda'r adborth cyffredinol yn dda er bod angen gwneud rhywfaint o addasiadau. Yn dilyn cwblhau'r addasiadau bydd yr hyfforddiant yn cael ei

gynnig i swyddogion gan anelu i wella eu dealltwriaeth o'r trefniadau newydd a'u harfogi a'r sgiliau i allu dadansoddi a herio perfformiad eu gwasanaethau.

5 PERFFORMIAD

- 5.2 Ceir adroddiad llawn ar y mesurau perfformiad sy'n gysylltiedig â fy mhortffolio yn **Atodiad 1**. Mae gennyf gyfrifoldeb am feysydd gwaith 7 o Unedau o fewn **Adran Cefnogaeth Gorfforaethol** ynghyd a'r **Gwasanaeth Cyfreithiol**. Yn dilyn herio perfformiad **Uned Partneriaeth Gwynedd a Môn a Cyfathrebu ac Ymgysylltu** rwy'n hapus gyda pherfformiad y mesurau.
- 5.3 Mae'r **Uned Gyfieithu** yn gyfrifol am ddarparu gwasanaeth cyfieithu i'r Gymraeg a'r Saesneg ar bapur ac ar lafar i staff, aelodau a thrigolion. Er mwyn sefydlu lefelau bodlonrwydd mae trefn newydd wedi ei sefydlu lle bydd holiadur yn cael ei gylchredeg hefo gwaith sydd wedi ei gyfieithu er mwyn casglu barn cwsmeriaid. Byddwn yn adrodd ar y mesur hwn o'r cyfarfod nesaf.
- 5.4 Pwrpas yr **Uned Ymchwil a Dadansoddeg** yw datblygu gallu'r Cyngor a chyrrff eraill i ddefnyddio gwybodaeth a thystiolaeth er mwyn gwneud y penderfyniadau gorau i bobl Gwynedd. Yn y cyfnod dan sylw fod 12 o ymatebwyr wedi nodi fod y cymorth wedi eu helpu i gael budd i bobl Gwynedd.
- 5.5 Rwyf hefyd yn awyddus i amlygu'r "gwerth" y mae'r Uned yn ei gyflawni i'r Cyngor a phobl Gwynedd. Enghraifft ddiweddar o hyn yw'r gwaith a wnaed gan yr Uned ar gostau darparu gwasanaethau cymdeithasol mewn ardaloedd gwledig. O ganlyniad i'r gwaith fe addaswyd y fformiwla gyllido ar gyfer y Cyngor sy'n gyfwerth a chynnydd o **£1.3m** dros 2 flynedd ar gyfer 2017/18 a 2018/19.
- 5.6 Yn y cyfarfod herio perfformiad rwyf wedi gofyn i'r **Tîm Prosiectau** ystyried sut y gellir rhoi gwerth ar gyfer y mesur bodlonrwydd (**CD05**). Rwyf hefyd wedi gofyn am ddadansoddiad o unrhyw sylwadau a dderbyniwyd a sut y bwriedir ymateb iddynt ar gyfer adroddiadau i'r dyfodol.
- 5.7 Er bod rhywfaint o wybodaeth wedi ei gasglu ar gyfer mesurau'r **Tîm Cynllunio Strategol a Pherfformiad (CG26 a CG27)** a chamau wedi eu cymryd mewn ymateb i'r sylwadau sydd wedi eu derbyn mae angen gwneud gwaith pellach i gadarnhau sut y byddwn yn adrodd ar y mesur.
- 5.8 Gwelir bod perfformiad y mesur **Canran o holiadur bodlonrwydd gan swyddogion cleient sydd yn sgorio'r gwasanaeth yn ardderchog neu yn dda** gan y **Gwasanaeth Cyfreithiol** yn parhau i fod yn 100% fel y cyfnod diwethaf. Mae nifer o sylwadau wedi eu derbyn gan gwsmeriaid ar gyfer gwella'r gwasanaeth ac mae camau gweithredu wedi eu rhoi yn eu lle er mwyn ymateb iddynt.
- 5.9 Yn ogystal, rwyf wedi gofyn i'r Gwasanaeth edrych eto ar ffyrdd addas o fesur safon y gwasanaeth ar gyfer y meysydd Cofrestru Etholiadol ac Etholiadau gan ddefnyddio safonau'r Comisiwn Etholiadau.

6 SEFYLLFA ARIANNOL/ ARBEDION

- 6.1 Mae'r Adran **Cefnogaeth Gorfforaethol** wedi gwireddu'r oll o gynlluniau effeithlonrwydd a thoriadau 2016/17, ac yn gwneud cynnydd derbyniol iawn tuag at wireddu cynlluniau'r ddwy flwyddyn ganlynol.

7 CAMAU NESAF AC AMSERLEN

7.1 Dim i'w nodi.

8 UNRHYW YMGYNGHORIADAU A GYNHALIWDYD CYN ARGYMELL Y PENDERFYNIAD

8.1 Barn y Swyddogion Statudol:

i. Y Prif Weithredwr:

Mae'r adroddiad yn un clir a chryno. Yn amlwg, mae rhai o'r prosiectau yn gweithredu mewn meysydd lle mae newid ymddygiad a diwylliant yn ganolog a weithiau mae'n anodd gweld canlyniadau mor fuan ag y byddem yn dymuno. Mae un neu ddau bethau eraill werth eu nodi. Yn gyntaf, o ran y mesurau perfformiad, rwy'n dyst yn y cyfarfodydd monitro perfformiad i waith manwl iawn o ran sicrhau ein bod yn mesur y pethau iawn. Mae'n dda hefyd gweld adran wedi gwireddu'r cyfan o'u arbedion a'u toriadau mewn da bryd.

ii. Y Swyddog Monitro:

Dim sylwadau o safbwynt priodoldeb

iii. Y Pennaeth Cyllid:

Cadarnhaf gywirdeb rhan 6 o'r adrioddiad, sydd yn sefyllfa i'w groesawu o ran arbedion, fel adroddwyd i'r Cyngor llawn 8 Rhagfyr.

8.2 Barn yr Aelod Lleol:

8.2.1 Ddim yn fater lleol.

8.3 Canlyniad Unrhyw Ymgynghoriad:

8.3.1 Dim i'w nodi.

Atodiadau

Atodiad 1 – Mesurau Perfformiad